

INFOTILAISUUS YLIOPPILASKIRJOITUKSISTA 6.11.2024

Tervetuloa!

Apollon Yhteiskoulu toimii Munkkiniemessä vuoteen 2029

Illan ohjelma:

Aloitussanat (Riitta Korkeela)

Yo-tutkinnon esittely (opo Elina Korhonen):

-tutkinnon rakenne, suunnitelma, ajoitus

Kirjoitettavien aineiden esittelyt (aineenopettajat)

Lukiodiplomien esittely

Kysymyksiä ja keskustelua

Ryhmänohjaajat tavattavissa

APOLLON
YHTEISKOULU

Mikä on tärkeää
kakkosvuonna?

Opiskelun suunnitelmallisuus

- opiskeluun sitoutuminen
- ajankäyttö, kokeisiin valmistautuminen, palautuspäivät
- paljon sisältöjä haltuun otettavina

Yo-aikataulun miettiminen

- syksyn kirjoituksiin ei liikaa ohjelmaa
- ei kannata aloittaa liian aikaisin

Digitaalisiin materiaaleihin tottuminen

- täysi hyödyntäminen vaatii harjoittelua

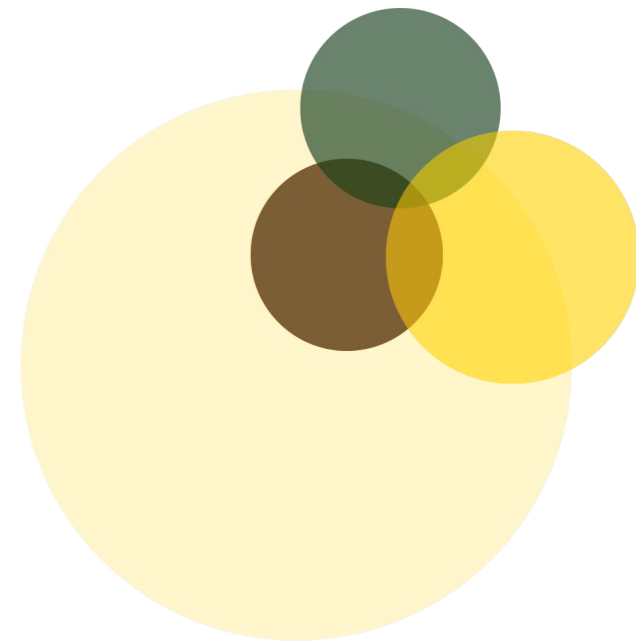
Wanhojenpäivä ja tanssit

- perjantaina 7.2., esitys huoltajille klo 15
- paikka vielä selvityksessä

Riittävä lepo ja palautuminen.

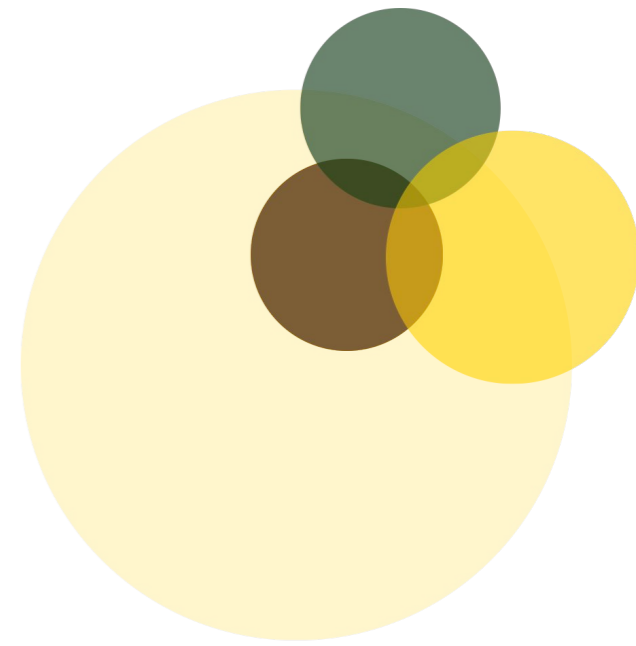

YO-TUTKINNON RAKENNE

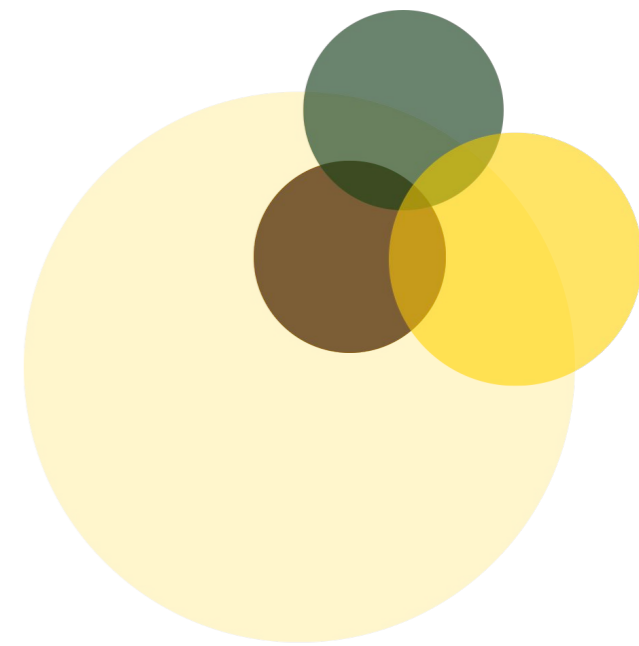
- 5 pakollista koetta
- Äidinkieli / S2: pakollinen kaikille
- Neljä koetta vähintään kolmesta ryhmästä, joista vähintään yksi A-oppimäärän koe:
 - Vieras kieli
 - Toinen kotimainen kieli eli ruotsi
 - Matematiikka
 - Reaali (eli lukuaine)

YO-SUUNNITELMA

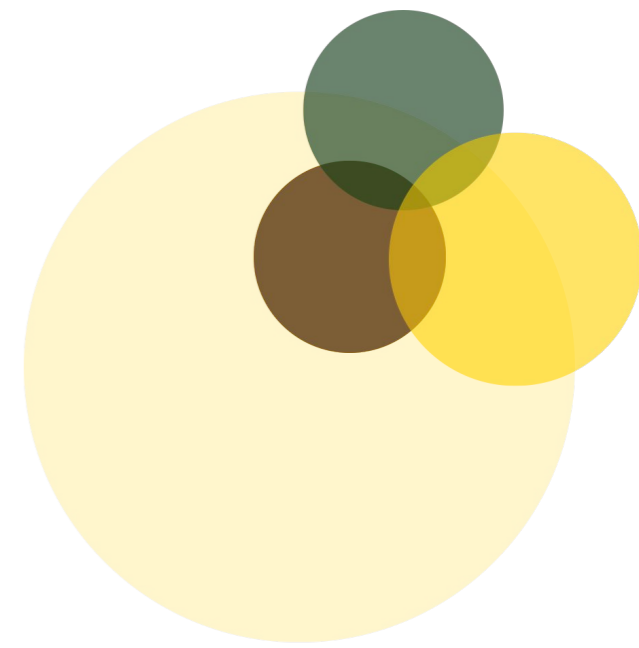
- Alustava suunnitelma on tehty opiskelijoiden kanssa Wilmaan 1. vuonna.
(Lomakkeet > B. Ylioppilastutkintosuunnitelma)
- Opiskelija voi itse päivittää suunnitelmaa
- Kirjoitettavien aineiden muutoksista ja niihin liittyvistä valinnoista kannattaa olla yhteydessä opinto-ohjaajaan

YLIOPPILASTUTKINNON ARVOSANAT

-
- **L = Laudatur 10**
 - **E = Eximia 9**
 - **M = Magna 8**
 - **C = Cum laude Approbatur 7**
 - **B = Lubenter 6**
 - **A = Approbatur 5**
 - **I = Improbatur 4**

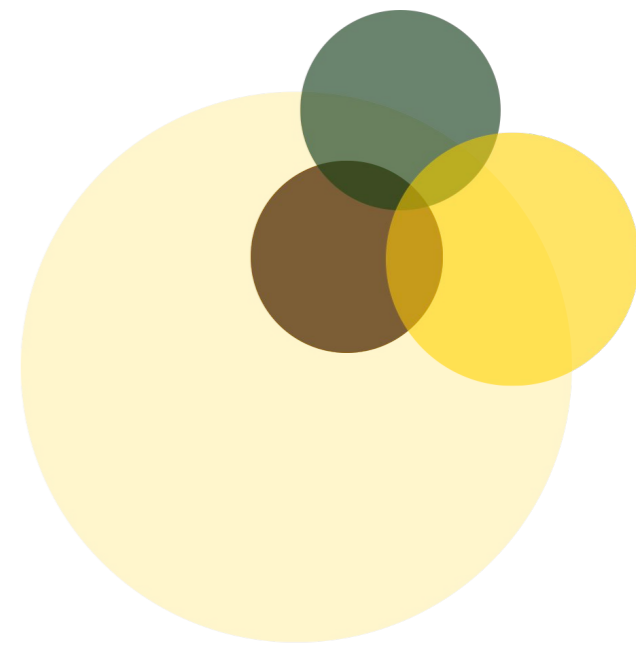
MILLOIN?

- Hajauttaminen: pakollisten kokeiden suorittaminen useammalla kuin yhdellä tutkintokerralla
- **Tyypillinen yo-kirjoitusten aloittamisajankohta on 3. vuoden syksy (syksy 2025)**
- kirjoitusten aloittamiseen on hyvä olla
 - 110-120 opintopistettä suoritettuna
 - pakolliset opinnot kirjoitettavista aineista
 - pakollisista kielistä ja matematiikasta puolet pakollisista opinnoista hyväksytysti suoritettuna

YO-TUTKINNON YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

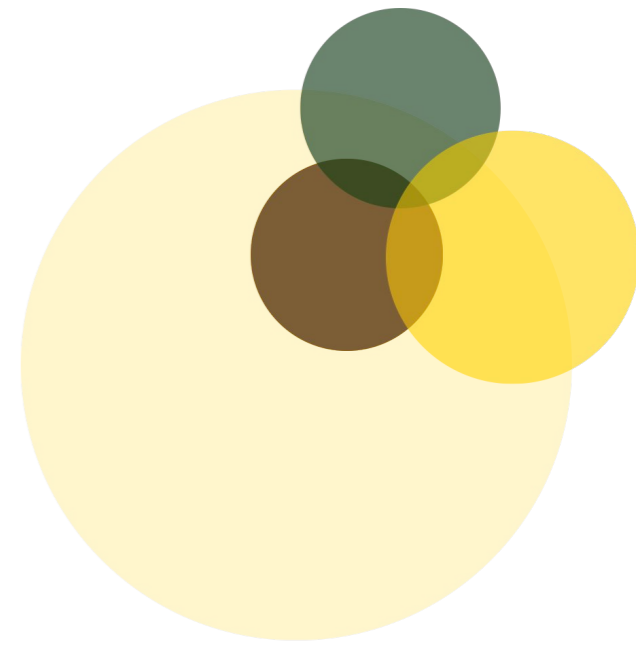
- Pakolliset kokeet on suoritettava (kirjoitettava 1. kerran) enintään kolmen tutkintokerran aikana. Aineyhdistelmää voi muuttaa/lisätä siihen asti, kunnes kaikki pakolliset aineet on kirjoitettu 1. kerran.
- Hylätyn kokeen voi uusia kolme kertaa.
- Jos tutkinto ei tule valmiiksi määräaikana, läpi menneet kokeet voi sisällyttää uuteen tutkintoon kolmen vuoden ajan.
- Voi kirjoittaa eri oppimäärien kokeita, esim. pitkä ja lyhyt matematiikka, ja voi vaihtaa oppimäärän tasoa jos koe ei mene läpi.
- Tutkintoa voi täydentää ylimääräisillä aineilla valmistumisen jälkeen.
- Kompensaatio: 10 kompensatiopistettä (esim. AABB) korvaa yhden hylätyn arvosanan

YO-TUTKINNON VAIKUTUS JATKO-OPINTOIHIN

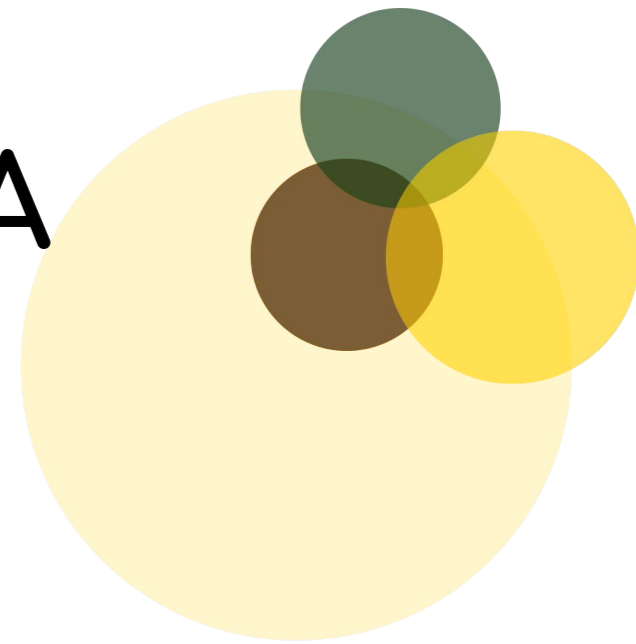
- 50-70 prosenttia opiskelijoista valitaan ammattikorkeakouluun ja yliopistoon yo-tutkinnon arvosanojen perusteella, loput pääsykokeilla
- ammattikorkeakouluihin pisteytetään viisi ainetta
[Ammattikorkeakoulujen pisteytysmallit 2020](#)
- yliopistoon eri aineisiin omat pistetaulukonsa
[Yliopistojen todistusvalinnat 2026](#)
 - todistusvalinta muuttuu vuonna 2026
- hakukelpoisuuden ammattikorkeakouluun saa jo lukion päättötodistuksella

SYKSYLLÄ KIRJOITETTAVIA AINEITA

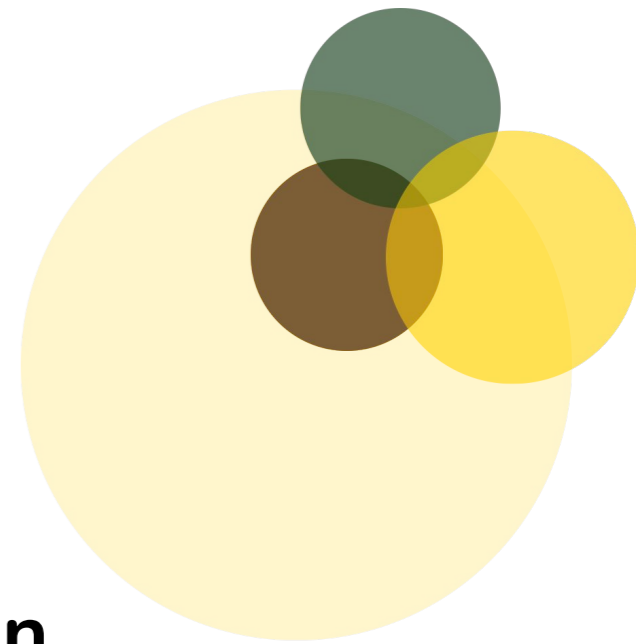
- Englanti
- Terveystieto
- Biologia
- Yhteiskuntaoppi
- Filosofia
- Uskonto/ elämänkatsomustieto

KEVÄÄLLÄ KIRJOITETTAVIA AINEITA

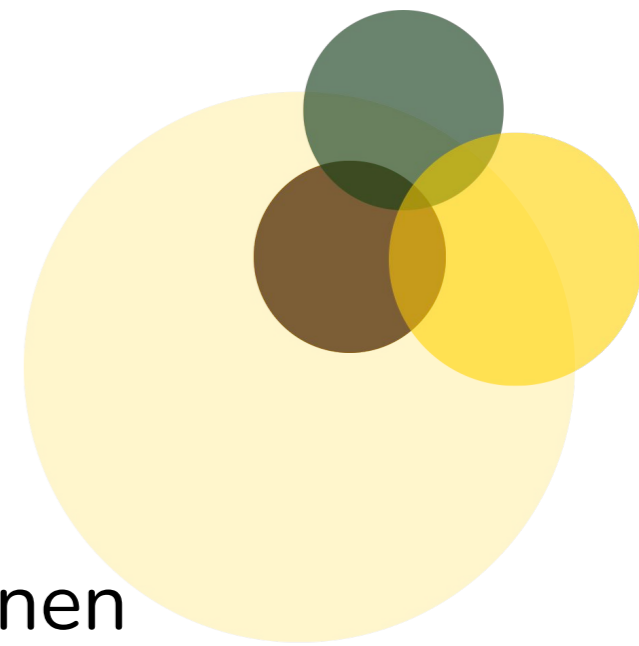

- Äidinkieli / suomi toisena kielenä
- Englanti
- Ruotsi
- Matematiikka
- Kemia
- Fysiikka
- Historia
- Maantiede
- Psykologia

ERITYISJÄRJESTELYT YO-KIRJOITUKSISSA

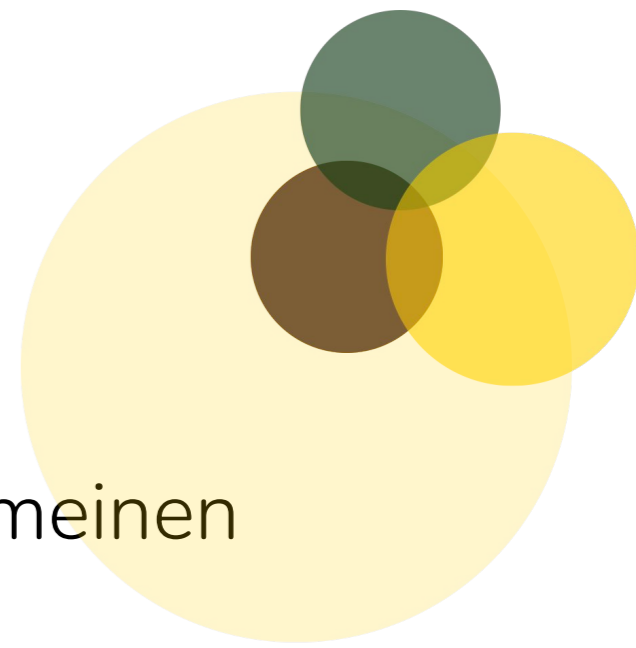

- **Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen ylioppilastutkinnossa**
 - lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus
 - lukiseula, yksilötesti, kahden aineenopettajan arvio
 - vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta
 - äidinkieli, kotona käytetyt kielet, suomeksi opiskeltu aika, kahden aineenopettajan arvio
 - sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne

- huomioon otetaan myös opiskelijan henkilökohtainen opintosuunnitelma kaikissa tapauksissa
- pääsääntöisesti 2 h lisäaika
 - oikeus suurentaa kirjasinkokoa
- jos arviointi on hylätty, voidaan tietyin ehdoin pisteitä korottaa —> ei koske vieraskielisyyttä
- https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Sairaus/fi/koesuoritusta_heikentava_syy.pdf

Äidinkieli ja kirjallisuus

- Oppiaineessa on kahdeksan pakollista moduulia: viimeinen pakollinen moduuli (ÄI8) opiskellaan 3. syksynä.
- Pakolliset moduulit on oltava suoritettuna ennen kirjoitukseen osallistumista, joten aiemmin äidinkieltä ei voi kirjoittaa!
- Tarjotaan kaksi kertausmoduulia 3. vuotena: näitä suositellaan kaikille (ÄI10 ja ÄI11).
- Äidinkieli on **kypsyysaine**: ajattelun, lukemisen ja kirjoittamisen taidot kehittyvät koko lukion ajan - ja sen jälkeen, ja siksi opintoja ei kannata kiirehtiä!
- Äidinkielen yo-kokeessa on kaksi koetta ja kaksi koepäivää. Molemmista kokeista pitää olla suoritus: lukutaidon koe ($1\frac{1}{2}+1\frac{1}{2}$) ja kirjoitustaidon koe (1 tehtävä).

Suomi toisena kielenä

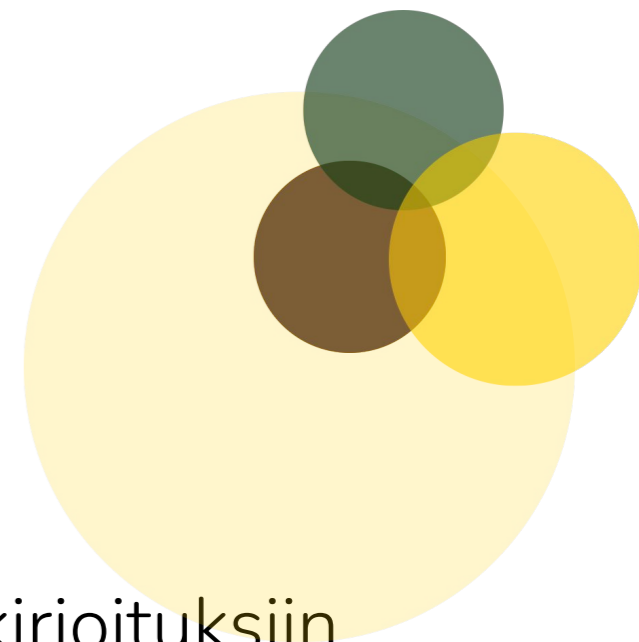
- Oppiaineessa on kuusi pakollista opintojaksoa: viimeinen pakollinen opintojakso opiskellaan 3. syksynä.
- Pakolliset opinnot on suoritettava ennen yo-kokeeseen osallistumista. Valinnaisten opintojaksojen S27, S28 ja S29 suorittaminen suositeltavaa, koska ne vahvistavat taitoja tuntuvasti.
- Yo-kokeiden tavoin S2-kokeessa mitataan kokelaiden kypsyyttä ja valmiuksia jatko-opintoihin.
- Koe pohjautuu viestinnälliseen kielitaitokäsitykseen, joka edellyttää sekä tietoa kielestä että sen käyttötaitoa.
- S2 yo-kokeessa on kolme osaa: kuunteleminen (ääni- ja videotehtäviä), lukutaito (tekstin ymmärtäminen) ja kirjoitustaito (lyhyt kirjoitustehtävä ja kirjoitelma).
- Koe edellyttää monipuolista kielen hallintaa vaihtelevissa kielenkäyttötilanteissa. Aineistot ovat laajoja ja edustavat eri tekstilajeja asiateksteistä kaunokirjallisiin.

Toinen kotimainen kieli

- Ruotsi kirjoitetaan aikaisintaan 3. vuoden keväällä.
- Oppiaineen pakolliset moduulit (RUB viisi, RUA kuusi) on suoritettava ennen yo-koetta. Lisäksi tarjotaan ja vahvasti suositellaan viimeisen lukuvuoden aikana kaksi valinnaista moduulia ja abikertaus.
- Valittavana on kaksi eri tasoa: keskipitkä (RUB) ja pitkä (RUA) oppimäärä. Kannattaa miettiä yhdessä opettajan kanssa kumpaan osallistuu.
- Koe koostuu neljästä osasta: kuullun ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen, sanasto ja rakenteet sekä kirjallinen tuottaminen.

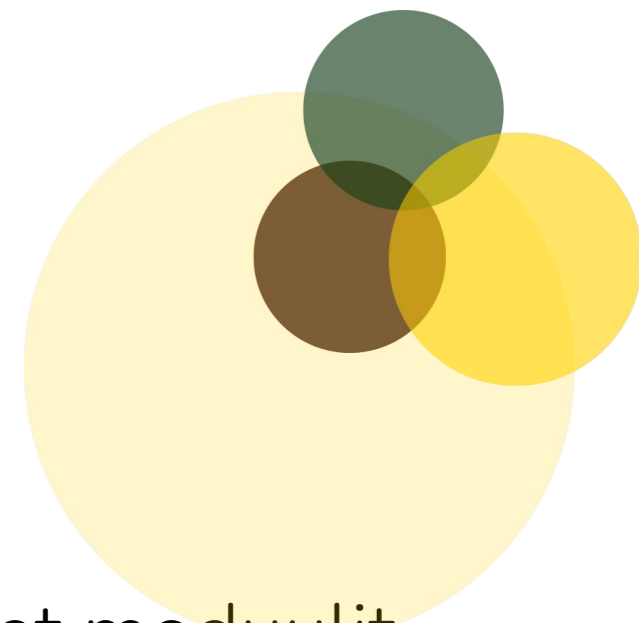
Vieraat kielet

Englanti

- Pakolliset moduulit ENA1-6 on suoritettava ennen kirjoitukseen osallistumista; myös syventävät moduulit ENA7-9 kannattaa opiskella ennen yo-koetta.
- Kirjoitetaan lähes aina pitkänä kielenä.
- Yo-kokeeseen osallistutaan yleensä syksyllä, ja abikertaus järjestetään syksyn 1. jaksossa.
- Jos englanti ei ole vahva aine, moduuleja kannattaa valita hieman rauhallisempaan tahtiin ja osallistua kirjoitukseen kolmannen vuoden keväällä.
- Parasta valmistautumista yo-kokeeseen on pitkäjänteinen työskentely opintojaksojen aikana: loppukirin varaan ei kannata laskea!
- Valmistaudu kokeeseen myös seuraamalla englanninkielistä mediaa ja esim. lukemalla kirjoja englanniksi.

Matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä

- Matematiikka kirjoitetaan **3. vuoden keväällä**
- Jos kirjoitat matematiikan, valitse kaikki valinnaiset moduulit.
Lyhyt: pakolliset 12 op, valinnaiset 6 op
Pitkä: Pakolliset 20 op, valinnaiset 8 op

Tarvitaan rutiineja ja ajattelun taitoja - miten kehität niitä?

- A-osassa peruslaskin, B-osassa laskentaohjelmat
- Koe mittaa ymmärtämistä ja kykyä soveltaa
- **Pitkän oppimäärän opiskellut voi kirjoittaa lyhyen, mutta on opittava erilaisia tehtävänkäsittelytapoja**
- **Tehtävät vaativat usein hyvää suomen kielen hallintaa.**

Fysiikka

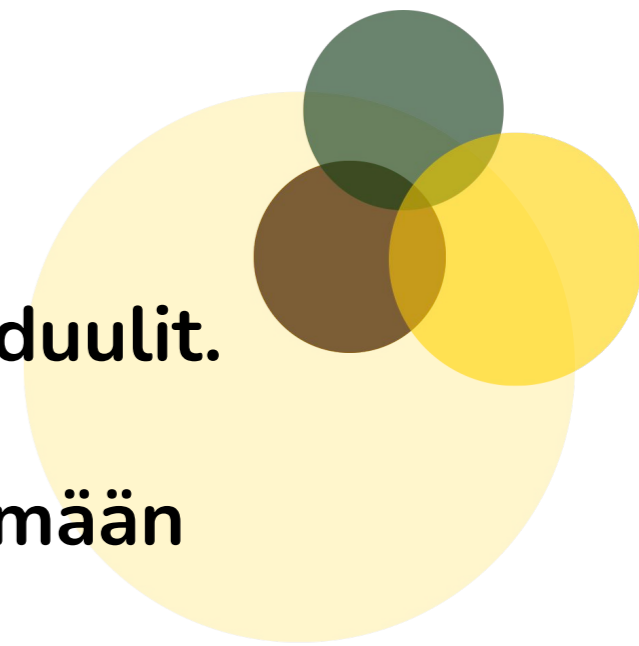
Ohje: jos kirjoitat fysiikan, opiskele kaikki tarjotut moduulit.

2 pakollista moduulia, joissa esim. opetellaan käyttämään Geogebraa mittaustulosten esittämisessä

6 valtakunnallista valinnaista moduulia, joissa esim. opetellaan selkeää ja perusteltua vastaustekniikkaa

Kertausmoduuli, jonka aikana opiskelija voi keskittyä yo-kirjoitusten tehtävyytyyppeihin ja opetella valitsemaan itselleen sopivimmat tehtävät.

- Fysiikka kirjoitetaan 3. vuoden keväällä
- Koe mittaa kykyä mallintaa ilmiöitä matemaattisesti ja soveltaa.

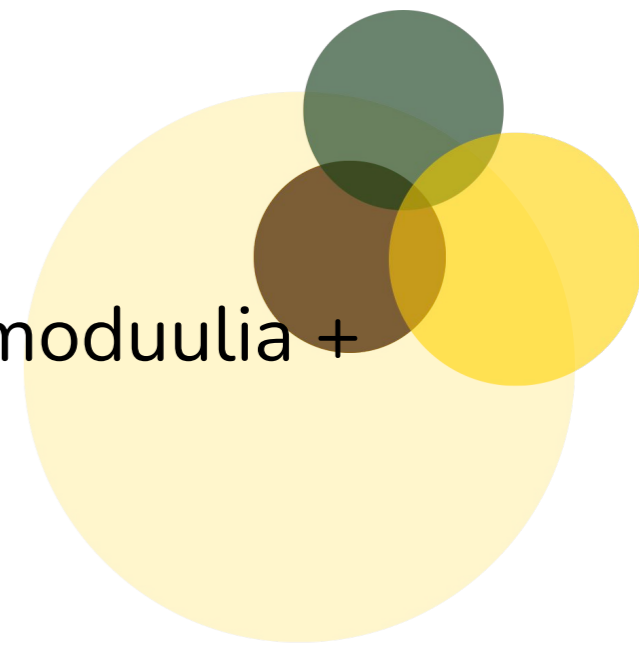

Kemia

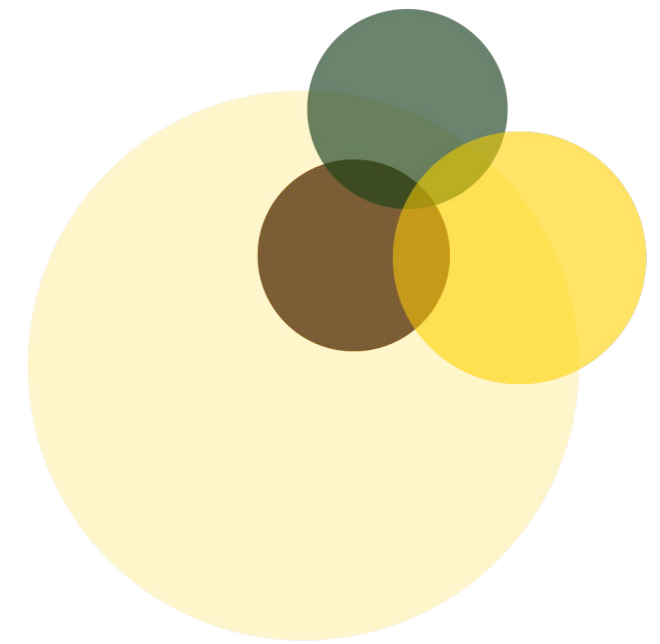
2 pakollista moduulia + 4 valtakunnallista valinnaista moduulia +
Abimoduuli

- Kemia kirjoitetaan **3. vuoden keväällä**
- Kokeen rakenne on samanlainen kuin fysiikassa

**KAIKKI AINEEN SYVENTÄVÄT MODUULIT OLISI TEHTÄVÄ, KOSKA
FYSIKKA JA KEMIA OVAT VAIKEITA AINEITA.**

Biologia ja maantiede

Biologia: 3. vuoden syksyllä

Maantiede: 3. vuoden keväällä.

Suositusajataulu opintojaksojen suorittamiseen

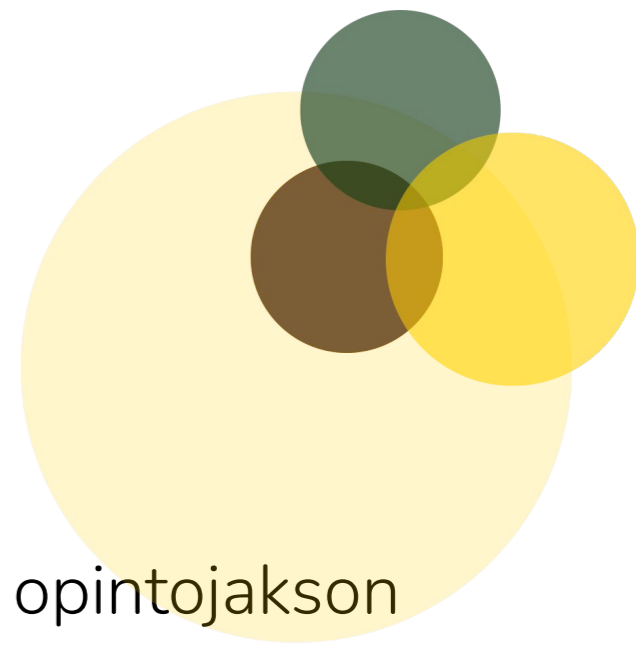
1. vuosi: **BI01, BI02-3 / GE01**
2. vuosi: **BI04, BI05, BI06 / GE02, GE03**
3. vuosi: **BI07*** / **GE04, GE05, GE06***

Värikoodit: **pakollinen**, **valtakunnallinen syventävä**, **koulukohtainen**, *yo-kertaus

Biologian ja maantieteen ylioppilaskokeissa on tärkeää...

- Hallita oppiaineiden “oma kieli” sekä sen käyttö oikeassa asiayhteydessä.
- Osata tehdä ja tulkita taulukoita, diagrammeja, kuvia ja karttoja.
- Ymmärtää ajankohtaisten tapahtumien ja ilmiöiden yhteys oppiaineiden sisältöihin - *muista siis pitää itsesi ajan hermolla ja maailman kartalla seuraamalla uutisia!*

Historia ja yhteiskuntaoppi

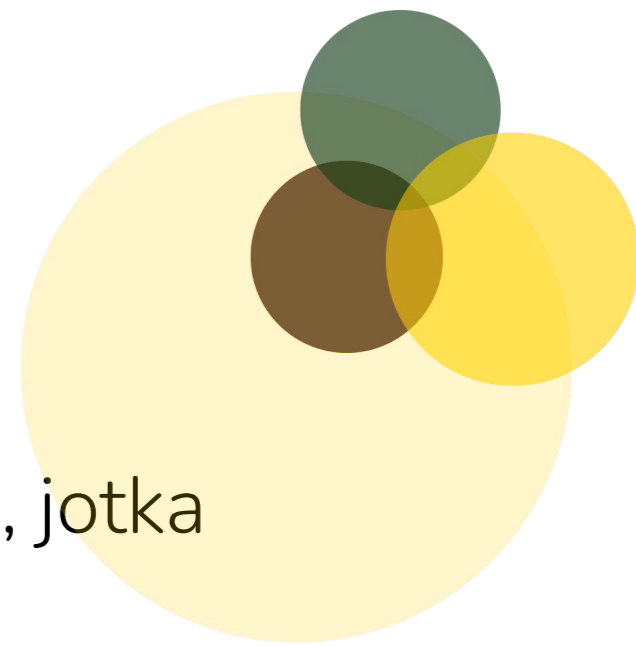
Historia

- Pakollisia moduuleja 3 - mutta koekysymykset tehdään kuuden opintojakson pohjalta. Osallistuminen kertausopintojaksolle suositeltavaa.
- Kokeessa painotetaan kykyä tulkita historiallisia aineistoja (tekstit, kuvat, videot), tiivistää omin sanoin niiden keskeinen sisältö sekä esittää niistä tulkintoja.
- Historiankokeessa korostuvat luku- ja kirjoitustaito: tehtävät vaativat kykyä yhdistellä tietoja ja hahmottaa niiden perusteella laajempia kokonaisuuksia.

Yhteiskuntaoppi

- Pakollisia moduuleja 3 + lakitieto (työläs kurssi). Osallistuminen kertausopintojaksolle suositeltavaa.
- Yo-kokeena varsin vaativa: kerrattavia opintojaksoja ei ole monta, mutta kokeessa edellytetään myös sitä, että kokelas on kärryillä yhteiskunnassa esillä olevista keskeisistä politiikan ja talouden ilmiöistä. Tehtävät ovat soveltavia ja edellyttävät kykyä itsenäiseen pohdintaan.
- Suositeltavaa seurata uutisia (myös talousuutisia) mediassa pidemmältä aikaväliltä kokeen tueksi.

Psykologia

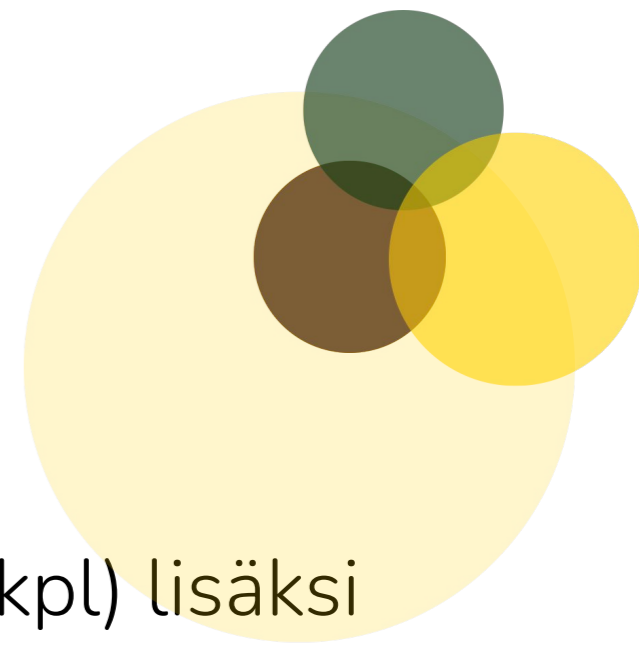
- 1 pakollinen ja 4 valinnaista + kertaus abeille
- Kokeessa vastataan viiteen kysymykseen yhdeksästä, jotka valitaan eri tasoista tehtävistä.
- Psykologian yo-tehtävät on jaettu kolmeen osaan. Osien I ja II tehtävistä saa kustakin enintään 20 pistettä ja osan III tehtävistä kustakin enintään 30 pistettä. Kokeen maksimipistemäärä on 120. Vastaa vähintään yhteen mutta enintään kahteen tehtävään kustakin osasta.
- Halutessa kokeissa voi tuottaa vastausten tueksi piirroksia, kaavioita tai taulukoita ja liittää niistä kuvakaappauksen mihin tahansa tekstivastaukseen.
- Älä jätä mitään merkintöjä sellaisen tehtävän vastaukselle varattuun tilaan, jota et halua jättää arvosteltavaksi. Huom. mahdollinen monivalintatehtävä on myös yksi valinta! Psykologian monivalinta voi mennä nolille, koska väärästä vastauksesta saa miinus pisteitä!

Filosofia ja uskonto (UE/UO)

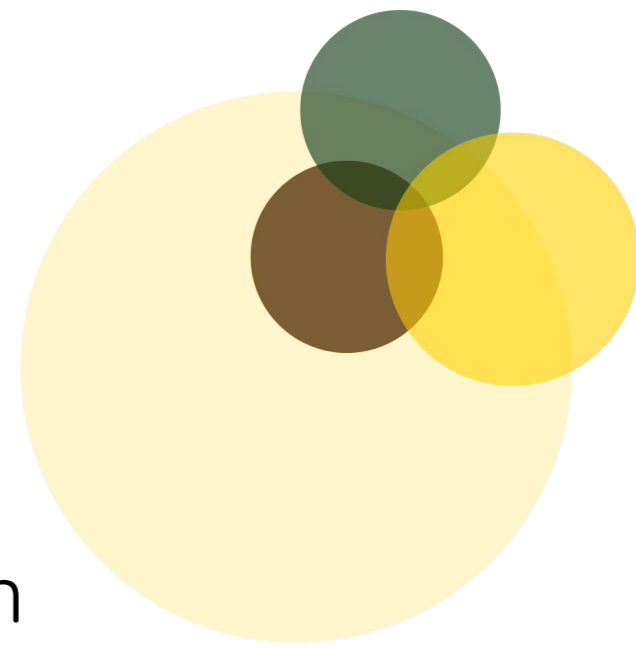
- Filosofian ja uskonnon (UE/UO) voi kirjoittaa 3.vuoden syksyllä, jos on ehtinyt käydä kaikki tarjottavat moduulit siihen mennessä.
- FI: 2 pakollista + 2 valinnaista moduulia
- UE: 2 pakollista +4 valinnaista moduulia.
- Kokeessa vastataan viiteen kysymykseen yhdeksästä, jotka valitaan eri tasoista tehtävistä.
- Filosofian ja uskonnon yo-kokeen osassa I on kuusi 20 pisteen tehtävää ja osassa II kolme 30 pisteen tehtävää. Näistä tehtävistä vastataan enintään kahteen osasta II. Kokeen maksimipistemäärä on 120. Sen saavuttaminen edellyttää, että vastaat kolmeen osan I tehtävään ja kahteen osan II tehtävään.
- Halutessa kokeissa voi tuottaa vastausten tueksi piirroksia, kaavioita tai taulukoita ja liittää niistä kuvakaappauksen mihin tahansa tekstivastaukseen.
- Huom. mahdollinen monivalintatehtävä on myös yksi valinta! Vääristä vastauksista ei kuitenkaan tule miinus pisteitä.

Elämänkatsomustieto

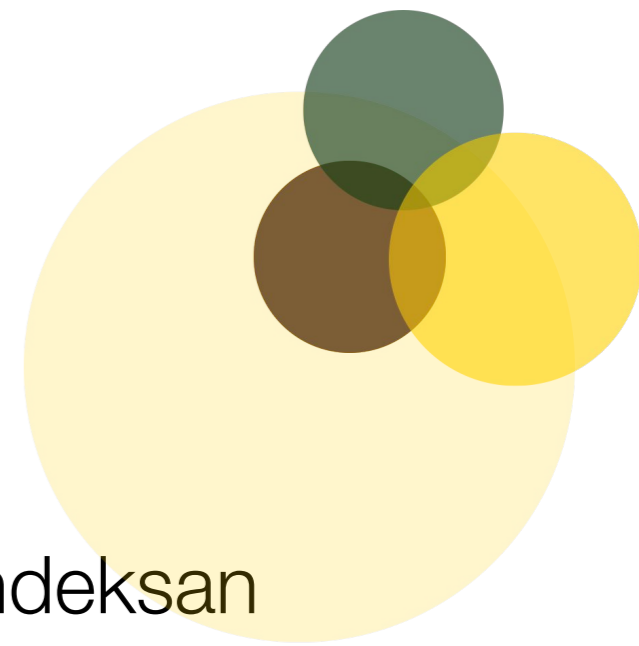
- Elämänkatsomustieto on monitieteinen oppiaine.
- Pelkkien elämänkatsomustiedon opintojaksojen (6 kpl) lisäksi kirjoittaja hyötyy opinnoista muissa ihmis-, kulttuuri- ja yhteiskuntatieteisiin perustuvissa oppiaineissa. Filosofian taidon on huomattu korreloivan ET-arvosanan kanssa.
- Kokeessa mitataan opiskelijan taitoa ja kykyä tarkastella ja argumentoida katsomuksellisia kysymyksiä eri näkökulmista.
- Vaikka katsomukselliset kysymykset ovat aina henkilökohtaisia ja tehtävien vastaukset voivat siten avautua moneen suuntaan, opiskelijan tiedollinen pohja pitää olla kunnossa.
- Vastausta koskevien pohdiskelujen tulee täyttää yleiset tiedolliset hyveet; kriittisyys, johdonmukaisuus, ristiriidattomuus ja systemaattisuus.
- Syksyn 2024 kokeessa oli yksi laaja monivalintatehtävä ja loput osin aineistopohjaisia lähinnä esseevastauksen vaativia tehtäviä

Terveystieto

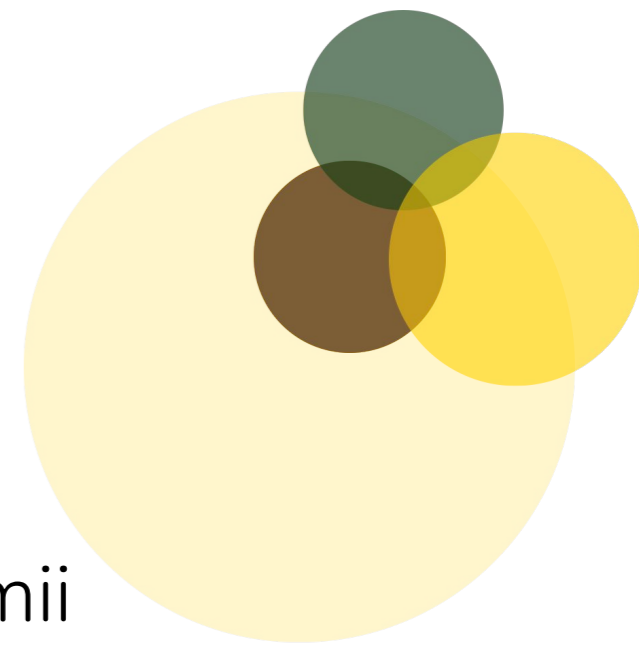
- Terveystieto on yksi suosituimmista kirjoitettavista reaaliaineista.
- 1 pakollinen opintojakso (TE01), mutta kirjoittavan kannattaa suorittaa kaikki syventävät opinnot (**TE02** ja **TE03**) sekä kertausopintojakso **TE04**.
- Koe on kolmiosainen: A-osasta valitaan yksi tehtävä kolmesta, B- ja C-osasta valitaan kaksi kolmesta. Yht. 5 tehtävää.
- Kokeesta ei ole helppo saada korkeaa arvosanaa. Se vaatii laajaa tietopohjaa terveystiedosta ja kirjoittamisen osaamista
- Digitaalisen kokeen myötä tiedon soveltamisen ja uuden luomisen taito ovat korostuneet
- Tehtävät vaativat hyvää suomen kielen sekä Libreofficen ohjelmien hallintaa → Libreofficea harjoitellaan kursseilla
- Selkeä arvosanataavoite ja jatkuva harjoittelu auttavat
- Pohjaa kirjoituksia varten rakennetaan TE01:stä lähtien

Liikunnan lukiodiplomi

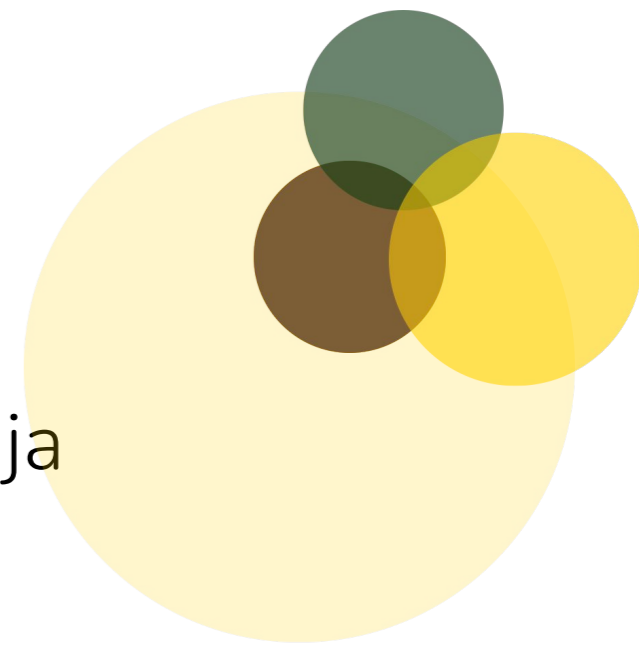
- Yhteys liikunnan opettajaan heti 3. vuoden alussa
- Liikunnan lukiodiplomin suorittamisen pohjana ovat kahdeksan opintopisteen laajuiset liikunnan lukio-opinnot.
- Liikunnan lukiodiplomi koostuu seuraavista osa-alueista:
 - 1) Liikuntakykyisyys (Move-mittaukset)
 - 2) Liikuntatiedot (Tutkielma n. 10 sivua)
 - 3) Harrastuneisuus tai Erityisosaaminen
 - 4) Yhteistyötaidot
 - 5) Portfolio
- Diplomista saa erillisen todistuksen ja arvosanan

Kuvataiteen lukiodiplomi

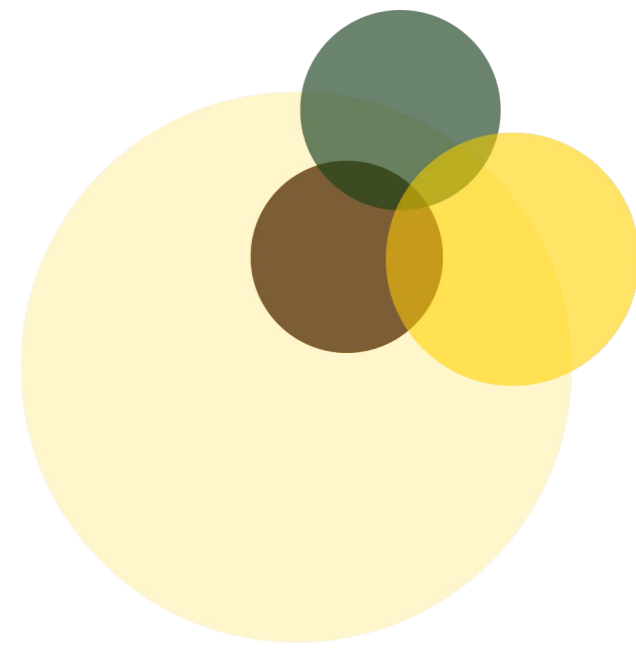
- o Diplomi koostuu teoksesta ja portfolioista ja toimii näyttötyönä osaamisesta (teos $\frac{1}{2}$ ja portfolio $\frac{1}{2}$ arvosanasta)
- o Voi suorittaa kun opintoja kuvataiteesta on vähintään 8 opintopisteen verran
- o Itsenäinen suoritus alkuohjeistuksen jälkeen: vastaa yo-näyttöä ja jatko-opintoja
- o Suorituksesta saa virallisen lukiodiplomitodistuksen ja arvosanan (4-10)
- o Palkitsee tekijänsä!

Musiikin lukiodiplomi

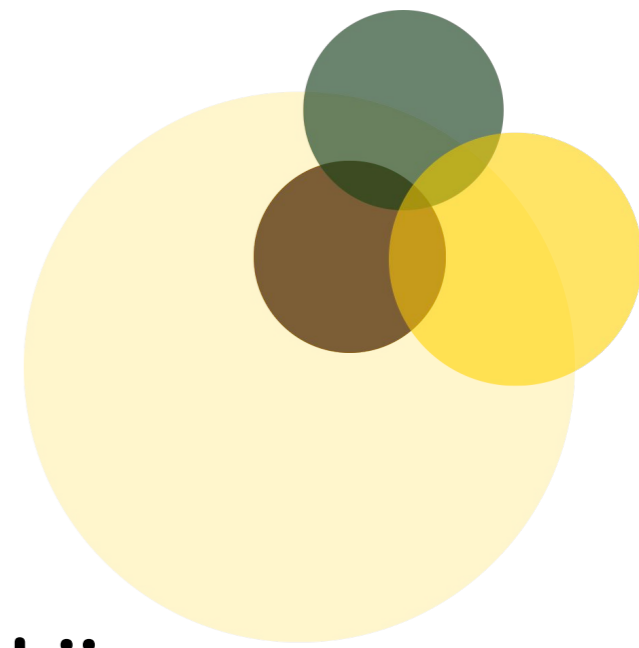
- Osoitus erityisestä harrastuneisuudesta musiikissa ja musiikillisesta erityisosaamisesta
- Edellytyksenä on vähintään neljän musiikin lukiokurssin suorittaminen
- Näytetyö sisältää musiikillisen ja kirjallisen osion (esim. omia kappaleita, oma keikka, oma levy jne...)
- Itsenäistä työskentelyä omista musiikillista lähtökohdista ja kiinnostuksen kohteista lähtöisin
- Arvioinnin työstä tekee 2 musiikinopettajaa
- Suorituksesta saa numeron 4-10, kirjallisen palautteen ja todistuksen

SEURAAVAT YO-INFOT

- huhtikuussa 2024 Yo-info I
(syksyllä kirjoitukset aloittaville)
- syyskuussa 2024 Yo-info II
(syksyllä kirjoitukset aloittaville)

Pari hyvää linkkiä

- todistusvalintalaskuri > testaa millä yo-arvosanoilla pääset minnekin:
- <https://www.todistusvalinta.fi/>
- abitreenit > tutustu eri alojen yo-kokeisiin
- <https://yle.fi/aihe/abitreenit>

KIITOS!

